

Seminarium kulturoznawczo-literackie

„Teatr doby Rewolucji Francuskiej jako narzędzie propagandy ideologicznej”

1. Prowadzący: Tomasz Wysłobocki

2. Problematyka:

Rewolucja Francuska stała się kamieniem węgielnym współczesnego społeczeństwa obywatelskiego, a skutki jej reform odczuwamy do dziś w wielu aspektach życia codziennego.

Następujące wówczas przeobrażenia polityczno-społeczne zachodziły z taką częstotliwością

i tak intensywnie, że każde kolejne rządy musiały uciekać się do narzędzi propagandowych, aby na bieżąco informować Francuzów, a z czasem i indoktrynować ich, na temat zachodzących zmian. Idealnym miejscem takiego propagandowego oddziaływania na lud stał się teatr.

Celem seminarium nie jest wcale zapoznanie studentów z historią Rewolucji Francuskiej – ta omawiana była już bowiem na II roku w ramach zajęć z HiKF. Ich nadrzędnym zamiarem jest ukazanie, w jaki sposób wydarzenia historyczne i decyzje polityczne tamtego okresu (1789-1799) wpływały na twórczość literacką, w tym przypadku – dramatyczną. Sztuka stała się bowiem w czasie Rewolucji nośnikiem nowych idei i wartości, a teatr pełnił rolę dydaktyczną – miał skorygować złe nawyki i postawy moralne Francuzów, jakich ci mieli nabyć w czasach Ancien Régime’u. Przedmiotem seminarium będzie więc historia społeczna Rewolucji Francuskiej, w tym także szeroko rozumiana historia idei, a w szczególności – wyobrażenie i przedstawienie na deskach ówczesnego teatru nowych wartości oraz moralnych i politycznych postaw.

3. Rozkład pracy w poszczególnych semestrach

W pierwszym semestrze zajęć Rewolucja Francuska omawiana będzie głównie w aspekcie filozoficznym i socjologicznym, tak by przygotować studentów do późniejszej interpretacji materiałów źródłowych w oparciu o metodologię historyczno-literacką.

Na zaliczenie semestru studenci przygotowują zarys pracy licencjackiej: 1. dokonają w porozumieniu z prowadzącym wyboru materiałów źródłowych (sztuki); 2. ustalą tytuł pracy; 3. przygotowują wstępny schemat logiczny pracy; 4. przedstawiają listę

wybranych cytatów usystematyzowaną tematycznie w formie dokumentu WORD oraz
5. krótko
(2 strony) opiszą pisemnie podejmowaną w pracy problematykę i główne zagadnienia.

W drugim semestrze omawiane i interpretowane będą dokumenty piśmiennicze, literackie

i ikonograficzne doby rewolucji francuskiej, które ukażą, w jakiej mierze i w jaki sposób wydarzenia historyczne wpłynęły na postrzeganie rzeczywistości przez Francuzów, a także – jakie piętno odcisnęły one na literaturze i sztuce dramatycznej. Praca w dużej mierze odbywać się będzie w trybie indywidualnym – na zajęciach będą omawiane postępy redakcyjne i trudności merytoryczne czy metodologiczne związane z pracą licencjacką.

Na koniec semestru (najpóźniej do 15 czerwca 2018) studenci przedłożą do oceny pracę licencjacką na temat wcześniej uzgodniony z prowadzącym i napisaną pod jego opieką merytoryczną. UWAGA 1: nieprzedłożenie pracy licencjackiej w powyższym terminie równoznaczne jest z niezaliczeniem seminarium i koniecznością powtórzenia go w kolejnym roku. UWAGA 2: w semestrze letnim oceniana będzie również systematyczność pracy i postępów studenta; tym samym osoby, które nie będą systematycznie pojawiać się na zajęciach-konsultacjach, a jedynie na koniec semestru dostarczą gotową pracę licencjacką, nie uzyskają zaliczenia.

6. Podstawowa bibliografia:

- Baczek B., *Rewolucja. Władza, nadzieje, rozterki*, SOT, Gdańsk.
- Baszkiewicz J., *Nowy człowiek, nowy naród*, PIW, Warszawa 1993.
- Beacque A., *La France de la Révolution*, Tallandier, Paris 2011.
- Bianchi S. (red.), *Héros et héroïnes de la Révolution française*, Editions du CTHS, Paris 2012
- Bourdin Ph., *Aux origines du théâtre patriotique*, CNRS Editions, Paris 2017
- d'Estrée P., *Le théâtre sous la Terreur (Théâtre de la peur), 1793-1794*, Émile-Paul Frères, Paris 1913, (<http://gallica.bnf.fr>).
- Daniels B., Razgonnikoff J., *Patriotes en scène, le Théâtre de la République 1790-1799*, Musée de la Révolution française, Vizille 2007.
- Furet F., Ozouf M., *Dictionnaire critique de la Révolution française*, Flammarion, Paris 1988.
- Hubert M.-C., *Le Théâtre*, Armand Colin, Paris 2003.

- Martin J.-C., *Violence et révolution : essai sur la naissance d'un mythe national*, Seuil, Paris 2006.
- Mercier L.-S., *Le Nouveau Paris*, t. 1-2, Poulet-Malassis, Paris 1862 (<http://gallica.bnf.fr>).
- Tarin R., *Le théâtre de la constituante ou l'école du peuple*, Champion, Paris 1998.
- Welschinger H., *Le théâtre de la Révolution, 1789-1799 : avec documents inédits*, Charavay frères, Paris 1880, (<http://gallica.bnf.fr>).
- Wyśłobocki T., *Obywatelki. Kobiety w przestrzeni publicznej we Francji przełomu wieków XVIII i XIX*, Universitas, Kraków 2014.
- wybrane artykuły z czasopisma « l'Histoire » i z innych periodyków.